

Entrevista a Josep Maria Pou i Guillem Clua

L'actor i el dramaturg parlen de 'Justícia', una obra sobre la identitat i la història de Catalunya que s'estrena al TNC

Segon TNC del dramaturg Guillem Clua i quart de l'actor Josep Maria Pou. No és gaire, sent qui són. I ho fan amb una obra, **'Justícia'**, que posa damunt la taula què ha passat en aquest país des de la Guerra Civil fins ara a partir de la història d'una família, els Gallart. Clua no estalvia detalls, des del naixement del moviment LGTBI a algun cas de corrupció sonat.

L'amor és l'únic que ens salvarà, diu un personatge.

Guillem Clua: '**Justícia**' és una obra sobre la identitat, sobre les identitats, no només la catalana. El personatge principal, que és el que fa el Josep Maria, i tota la seva història parlen tota l'estona sobre el que són, el que voldrien ser. Decidir ser una cosa vol dir decidir no ser una altra. En això l'amor juga un paper molt important. També hi ha la política, la religió, però l'amor és clau. L'amor configura una identitat. A partir de la renúncia, com en el cas del seu personatge.

Senyor Pou, vostè no ha fet gaire teatre català contemporani. Ho va tenir molt clar quan li va arribar aquesta obra?

Josep Maria Pou: Ho vaig tenir claríssim des que vaig llegir el text. '**Justícia**' és una obra que s'ha de fer. Si jo puc contribuir-hi amb el meu compromís personal... És un tipus de teatre que parla de nosaltres en un moment determinat, social, històric, un reflex de l'espectador que es veu en el mirall... Ara porto quatre estrenes d'autors contemporanis: Cavestany, Caballero, Gas, Clua. Des de 'Desig', que vaig fer al Romea cap al 1991, que no feia un autor català contemporani. En tenia ganes.

Aquesta obra té una mica a veure amb 'Desig'?

J.M.P.: No ho havia pensat, però... Hi havia una història d'amor homosexual entre dues dones. Era una desig tancat, fermat.

Els personatges de 'Justícia' parlen d'amor quan el que volen dir és desig?

G.C.: Hi ha el desig, que és on hi ha l'origen. Però l'eix transformador és l'amor.

J.M.P.: No tinc la sensació de fer una obra que parli del problema d'una persona, sinó una obra que és un gran fresc. Que a partir d'una anècdota personal presenta una societat determinada. Hi ha un moment històric que va de 1936 a 2133... El que és brutal és la cal·ligafria dramàtica, l'estructura dramàtica, la narració ficada en la realitat. Això m'agrada molt.

"Gran part del que és la societat catalana actual ve d'aquella societat que es va conformar a partir del 39"

La història d'aquest país comença el 1939?

G.C.: Els grans llasts, els grans defectes que arrosseguem i que patim ara més que mai, neixen allà. Lògicament, allò va ser conseqüència d'uns altres fets. Però, generacionalment parlant, tot comença allà.

J.M.P.: Tinc 75 anys i recordo haver conviscut amb avis i pares que l'únic de què parlaven era de la guerra. Gran part del que és la societat catalana actual ve d'aquella societat que es va conformar a partir del 39. Ho explica molt bé la seqüència de la Raquel, l'àvia de Samuel, el mateix 39, quan diu que hi ha gent que ha guanyat i que han d'estar amb ells.

Això que diu destrueix molts mites...

G.C.: Molta gent es va haver d'adaptar. Escullo el moment en què una família republicana decideix ser una altra cosa per sobreviure. La nostra societat ha sigut això. Hem decidit ser una cosa o ens hem vist forçats a ser una altra cosa.

J.M.P.: Per altra part, estic convençut que les grans empreses familiars catalanes venen del que es va formar aleshores. De les col·laboracions, dels canvis de jaqueta. No parlo de la gent que viu de rendes.

La hipocresia ens ajuda a no destruir-nos, com diu la Yolanda?

G.C.: La veneçolana diu les coses clares. La resta viu en el món de les aparences, de la catalanitat. Ella, no. Ella ve d'un món molt més xungo. Ha viscut més penúries.

La hipocresia és un signe d'identitat català?

J.M.P.: Hi ha un gran percentatge d'això. Però no sé si és un signe d'identitat. És veritat que la hipocresia és una manera de sobreviure, de sobreviure en col·lectivitat, sobretot.

Aquí es parla del cas Banca Catalana, cosa que no hem vist a gaires obres.

J.M.P.: Estic segur que aquesta escena serà un cop de fuet que tallarà caps. Crec que es produirà el que he buscat sempre en el teatre i que, quan passa, t'escorres de gust: el doble silenci. El silenci del que està escoltant, que alhora li produeix un silenci interior. I passarà en altres moments. Tenim la catarsi assegurada. És una funció que parla de coses molt concretes. Ara he fet 'Viejo

amigo Cicerón' o 'Sócrates, juicio y muerte de un ciudadano', que parlen molt de política, de la democràcia però d'una manera general. Aquí parlem de coses concretes.

G.C.: Jo volia parlar de coses concretes, de la nostra història. Volia una cosa reconeixible. Èpica, ambiciosa.

"Jo em puc arribar a creure les coses més rares, com que hi ha extraterrestres, però també que soc feliç amb la meva família, que el meu país és aquest, per fer més suportable la meva existència"

També hi ha molts fantasmes, fenòmens paranormals...

J.M.P.: El tema dels ovnis aporta un absurd que fuig del naturalisme.

G.C.: Al final, algú diu: la veritat és el que tu decideixes creure. Jo em puc arribar a creure les coses més rares, com que hi ha extraterrestres, però també que soc feliç amb la meva família, que el meu país és aquest, per fer més suportable la meva existència.

Senyor Pou, no té la sensació d'estar fent un Eugene O'Neill?

J.M.P.: Aquest pare és un dels pares que no he pogut fer, com el de 'Desig sota els oms' o el d'"El llarg viatge del dia a la nit'. Els vull fer des que tinc 17 anys. Aquest és un pare 'padrone' d'aquest nivell... Però crec que tots diuen coses més interessants que ell. És un home que viu, que està ficat dins una olla molt personal.

Escolta veus que diuen coses.

G.C.: Fins al monòleg final! Però és veritat: són els altres els que ens expliquen com a persones. El Samuel és un personatge passiu.

J.M.P.: Actua en els vint minuts finals. Aquesta és la història d'un covard. M'inspira tendresa, compassió. Alerta, però, perquè ha fet coses horribles.

Durant la funció es busca el moment precís, allò que va passar que va fer que la teva vida canviés.

J.M.P.: El moment precís és aquell que vostès decideixin emportar-se... Hi ha moments precisos que canvien una vida que

són molt imprecisos...

G.C.: ... que veus a posteriori.

Quina generació és millor, la de Clua o la de Pou?

J.M.: Jo soc el típic de la postguerra. Estic fet per tot allò, que jo vaig viure de manera molt feliç. No sé si tu ho has tingut més fàcil.

G.C.: Jo soc de la Transició... Sé que em cauran pals d'alguna banda o altra. M'hi he implicat molt, en aquesta obra.

J.M.: En una funció com aquesta t'hi has de comprometre personalment. El públic ho ha de veure en els actors.
